

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul Deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații pentru modificarea și completarea Deciziei președintelui ANCOM nr. 1158/2013 privind desemnarea Companiei Naționale Poșta Română S.A. ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale

Cadrul legislativ primar care reglementează domeniul serviciilor poștale, reprezentat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 187/2013, a fost modificat și completat cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27/2016, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 238/2016. Acestea au adus o serie de elemente de noutate în conținutul normelor care reglementează serviciile poștale vizând, în principal, aria serviciului universal. Întrucât aceste completări și modificări fac referire la aspecte reglementate deja prin intermediul legislației secundare în materie, noile dispoziții impun stabilirea unei noi abordări în cadrul deciziilor emise de către președintele ANCOM în domeniul serviciilor poștale.

Prin urmare, în scopul asigurării concordanței prevederilor legislației secundare cu actul normativ primar mai sus menționat, Autoritatea supune consultării publice prezentul proiect de decizie. Prin intermediul acestuia se propune actualizarea, conform celor mai recente modificări și completări ale legislației naționale în materie, a drepturilor și obligațiilor aferente calității de furnizor de serviciu universal desemnat să presteze serviciile poștale din sfera serviciului universal, astfel cum acestea sunt dispuse prin prevederile Deciziei președintelui ANCOM nr. 1158/2013¹.

În cele ce urmează sunt prezentate cele mai importante modificări și completări aduse dispozițiilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 1158/2013.

¹ Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013 privind desemnarea Companiei Naționale Poșta Română S.A. ca furnizor de serviciu universal în domeniul serviciilor poștale

A. Stabilirea/modificarea de către CNPR a tarifelor pentru serviciile din sfera serviciului universal ca urmare a posibilității impunerii de către ANCOM a unor noi măsuri de reglementare tarifară

Măsurile tarifare pe care ANCOM le poate lua în conformitate cu prevederile art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 se referă la posibilitatea stabilirii unor plafoane tarifare și a unor formule de control a creșterii tarifelor serviciilor din sfera serviciului universal, a stabilirii unor tarife individuale pentru aceste servicii și/sau modalități de stabilire sau de modificare a acestor tarife, ținând cont de caracteristicile specifice ale acestor servicii. Pornind de la aceste opțiuni de reglementare tarifară, Autoritatea propune modificarea dispozițiilor art. 18 din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, în sensul creării posibilității ANCOM de a impune oricare dintre aceste măsuri în funcție de oportunitatea identificată de aceasta. Până la momentul stabilirii celei mai potrivite soluții de reglementare a tarifelor practicate de CNPR pentru serviciile din sfera serviciului universal pe care a fost desemnat să le presteze, Autoritatea menține ca măsură de reglementare obligația CNPR de a supune aprobării ANCOM orice modificare a tarifelor menționate anterior.

B. Modificări referitoare la cerințele de calitate pentru serviciile care au ca obiect coletele poștale

În acord cu prevederile art. 30 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 prin intermediul cărora au fost modificate categoriile de trimiteri ce fac obiectul obligației CNPR privind respectarea cerințelor de calitate, a fost eliminată, din textul dispozițiilor art. 19 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, orice referire la aceste trimiteri. Prin urmare, obligațiile ce incumbă CNPR în acest sens vor viza exclusiv trimiterile de corespondență interne și intracomunitare din sfera serviciului universal, conform acestor prevederi.

În mod subsecvent, în aplicarea dispozițiilor art. 30 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013, ANCOM propune exceptarea CNPR de la obligația de a respecta cerințele de calitate pentru acele localități aflate în lista celor exceptate de la obligația realizării de către furnizorul de serviciu universal a cel puțin unei colectări și a cel puțin unei livrări în fiecare zi lucrătoare, dar nu mai puțin de cinci zile pe săptămână.

C. Eliminarea obligațiilor ce incumbă CNPR în calitate de furnizor de serviciu universal în ceea ce privește serviciile care au ca obiect trimiterile poștale în număr mare

Prin modificările și completările aduse prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 a fost acordată o flexibilitate sporită furnizorului de serviciu universal în ceea ce privește furnizarea serviciilor care au ca obiect volume mari de trimiteri poștale, în sensul eliminării acestora din sfera obligațiilor aferente serviciilor din sfera serviciului universal. Astfel, au fost definite, la nivelul legislației primare, o serie de trimiteri poștale în număr mare care au ca și caracteristică definitorie principală atât câte un prag minim de volum pentru fiecare categorie de trimiteri, cât și existența unui contract încheiat prealabil în formă scrisă între CNPR și expeditori/integratori pentru furnizarea acestor servicii.

Această modificare adusă de noile prevederi ale legislației primare are ecou la nivelul legislației secundare, aceste servicii fiind excluse din categoria serviciilor poștale din sfera serviciului universal pe care CNPR a fost desemnat să le presteze în calitate de furnizor de serviciu universal, astfel încât obligațiile și drepturile CNPR corespunzătoare prestării acestor servicii nu mai intră sub incidența reglementărilor Deciziei președintelui ANCOM nr. 1158/2013 și implicit, a prezentului proiect de decizie.

În acest sens, prevederile referitoare la obligațiile ce decurg din dreptul furnizorului de serviciu universal de a acorda tarife speciale utilizatorilor finali nu mai produc efecte asupra acestei categorii

de servicii excluse din sfera serviciului universal. *Per a contrario*, acestea rămân în vigoare exclusiv pentru trimerile poștale aflate **sub** pragurile minime menționate anterior, precum și pentru toate trimerile din sfera serviciului universal, indiferent de pragul de volum, pentru care nu a fost încheiat un contract prealabil în formă scrisă între CNPR și expeditor/integrator. Prin urmare, Autoritatea va putea aproba, la cererea CNPR, criteriile și condițiile pe baza cărora sunt acordate tarife speciale exclusiv pentru aceste categorii de trimeri, respectiv de a putea interveni într-o eventuală situație conflictuală pe această temă ivită între partenerii de contract. Prin urmare, prin prezentul proiect de decizie, au fost actualizate în consecință prevederile din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013.

D. Clarificarea dispozițiilor referitoare la densitatea rețelei poștale a CNPR ca obligație de serviciu universal

Dispozițiile art. 15 din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013 au scopul de a stabili obligațiile CNPR în calitate de furnizor de serviciu universal legate de acoperirea la nivel național a rețelei poștale pusă la dispoziția utilizatorilor de către CNPR.

Ținând cont de interpretarea acestor prevederi din punct de vedere al delimitării sferei obligațiilor de serviciu universal de rațiunile comerciale ale CNPR, ANCOM consideră necesară modificarea și completarea prevederilor anterior menționate pentru clarificarea acestui aspect. Astfel, conform prevederilor art. 15 alin. (3) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, CNPR are obligația de a asigura puncte de acces deservite de personal în care se pot prezenta colete poștale, imprimate și trimeri de corespondență cu dimensiuni nstandardizate, precum și trimeri poștale înregistrate, în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază (comune sau orașe) având minim 1.500 de locuitori. Însă, obligația impusă CNPR este îndeplinită prin organizarea a minim unui punct de acces deservit de personal în cadrul unei unități administrativ-teritoriale de bază având minim 1.500 de locuitori. Tocmai prin nereglementarea unei anumite densități, cerința de a asigura puncte de acces în toate unitățile administrativ teritoriale de bază având minim 1.500 de locuitori este îndeplinită prin punerea la dispoziția publicului chiar și numai a unui punct de acces deservit de personal în respectiva unitate. Prin urmare, modificarea propusă prin intermediul prezentului proiect de decizie asupra acestui alineat are ca scop eliminarea oricărei interpretări eronate cu privire la obligația CNPR privind densitatea minimă a punctelor de acces deservite de personal care incumbă acesteia, prin clarificarea obligației minime, și anume aceea de a asigura „[...] un punct de acces deservit de personal în care se pot prezenta colete poștale, imprimate și trimeri de corespondență cu dimensiuni nstandardizate, precum și trimeri poștale înregistrate, în toate unitățile administrativ-teritoriale de bază (comune sau orașe) având minim 1.500 de locuitori.”

În schimb, prin propunerea de introducere a alineatelor (4) și (5) la art. 15 din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, ANCOM reglementează, în mod expres, situația potențială referitoare la necesitatea înființării de către CNPR a mai multor puncte de acces deservite de personal la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale de bază având minim 1.500 de locuitori, precum și situația în care furnizorul de serviciu universal este nevoit să asigure existența unuia sau a mai multor puncte de acces deservite de personal la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale de bază având mai puțin de 1500 de locuitori. Pentru aceste puncte de acces, furnizorul de serviciu universal poate solicita compensarea costului net, cu condiția justificării necesității existenței acestora pentru îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de furnizor de serviciu universal, având în vedere, în special, obligațiile CNPR privind cerințele de calitate ale furnizării serviciilor din sfera serviciului universal. Desigur, obligațiile referitoare la densitatea punctelor de acces și de contact, ca toate obligațiile reglementate de cadrul legislativ privind serviciul universal, vizează exclusiv un aspect necesar pentru furnizarea serviciilor din această sferă, neimpunând niciun fel de restricții legale în ceea ce privește politica comercială a CNPR ca furnizor de servicii poștale.

În legătură cu reglementarea numărului de puncte de contact, aceasta se realizează prin dispozițiile art. 15 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, fiind necesar ca CNPR să

asigure un punct de contact în fiecare localitate de pe teritoriul României, sintagma „*deservite de personal*” lipsind din textul acestei norme, ca și cerință ca acest punct de contact să fie permanent. Prin urmare, livrarea trimitărilor poștale nu trebuie realizată în mod obligatoriu prin intermediul unui punct de contact deservit de personal. Această concluzie se menține și în cazul interpretării prin coroborarea textelor art. 9 alin. (2) și art. 15 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, livrarea potrivit primului text amintit putând fi realizată la oricare punct de contact din proximitatea destinatarului, nefiind impusă obligația ca această livrare să se efectueze la un punct de contact amplasat în localitatea unde are locuința sau sediul destinatarul. În scopul clarificării acestui aspect deja tratat prin intermediul Expunerii de motive la Decizia președintelui ANCOM nr. 327/2017 privind compensarea costului net aferent serviciilor poștale din sfera serviciului universal, ANCOM propune modificarea art. 15 alin. (1) din Decizia președintelui ANCOM nr. 1158/2013, în sensul introducerii sintagmei „*indiferent de natura acestuia*”, cu referire la obligația punerii la dispoziția utilizatorilor finali a minim unui punct de contact, indiferent de modul de organizare al acestuia (livrarea trimitărilor poștale prin intermediul factorilor poștali, a instalațiilor care permit livrarea etc.).